

499.962-1

15-792 ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ლელა გურამის ასული ციხელაშვილი

კაუზატივის წარმოება საშუალ
ქართულში

სპეციალობა 10.02.01 — ქართველური ენები

ავთორიზაცია

ფილოლოგის მეცნიერებათა კანდიდატის
სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად

თბილისი
1999

ნაშრომი შესრულებულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ძველი ქართული ენის
კათედრაზე

სამეცნიერო ხელმძღვანელები:

ფილოლოგის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

პორჩელი დანელი:

ფილოლოგის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

ზურაბ ჭავჭავაძე

ფილოლოგის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

ლეო კვაჩაძე

ფილოლოგის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

გიორგი გოგოლავალიძე

ფილოლოგის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

თემო უტარგაძე

სულხან-საბა ორბელიანის

სახელმწიფო უნივერსიტეტის

სახელმწიფო პედაგოგიური
უნივერსიტეტი

ექსპერტი —

ოფიციალური ოპონენტები:

ნამყვანი ორგანიზაცია —

დისერტაციის დაცვა შედგება 1999 წლის 1.9.1.....1.6.საათზე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სა-
დისერტაციო საბჭოს P. 10.02. C № 6 სხდომაზე

მისამართი: 380028, თბილისი, ილია ჭავჭავაძის პროსპექტი, 1.

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთე-
კაში (მალლივი კორპუსი)

ავტორეფერატი დაიგზავნა 1999 წლის ...16.1v.....

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული
მდივანი, პროფესორი

ქ. ჭავჭავაძე /გ. ჭიბახაშვილი/

ნაშრომის ზოგადი დახასიათება

ნაშრომის აქტუალობა. კაუზატივის კატეგორია ძველსა და
ახალ ქართულში შედარებით კარგადა შესწავლილი. საშუალი
ქართული ამ შერივ სპეციალური კვლევის საგანი არ გამხდარა. ამ
პერიოდის შესწავლის გარეშე კი სამწერლობო ქართულის ისტო-
რია სრული ვერ იქნება, რადგან სალიტერატურო ენის განვითა-
რების, მისი ისტორიის სრული სურათის ნარმოდგენა შესაძ-
ლებელია მხოლოდ ენის ყველა პერიოდის ანუ სინქრონიული დო-
ნის გათვალისწინებით.

ამ თემაზე არსებული სპეციალური ლიტერატურის გაცნობამ
გამოავლინა, რომ არაერთ ზოგად და კერძობით საკითხზე სადა-
ვო და საცილობელი ბევრია. კერძოდ, გასარკვევი და საბოლოოდ
დასადგენია თავად კაუზატივის არსი, ტერმინ კაუზატივის აზ-
რობრივი და ფორმალური მნიშვნელობა, აგრეთვე მიმართებანი
ცნებებს შორის: კაუზატივი, კონტაქტი, შუალობითი კონტაქტი;
დასადგენია კაუზატივისა და გარდამავლობის ურთიერთმიმარ-
თება, გასარკვევია, არსებითია გრამატიკული სუბიექტის როლი
თუ ობიექტის, კერძოდ, კაუზირებული ობიექტის ვითარება და
სხვ.

ნაშრომის მიზანი. სადისერტაციო ნაშრომში შევეცადეთ
გაგვერკვია ყველა აღნიშნული საკითხი, კერძოდ, დაგვედგინა კა-
უზატივის არსი, აგრეთვე პირველადი კაუზატივების რაობა, მათი
მიმართება გარდაუვალ ზმნათაგან გარდამავალ ზმნათა ნარ-
მოებასთან, კაუზატივის მორფოლოგიურ მარკერთა საკითხი ამ
ტიპის კაუზატივებში და, საზოგადოდ, მათი ფუნქცია. შევეცადეთ
სრულად ნარმოგვედგინა კაუზატიური ფუნქციის გამოხატვის სა-
შუალებანი (როგორც მორფოლოგიური, ისე არამორფოლოგიური)
და გაგვეანალიზებინა მათი რეალიზაციის გზები საშუალ ქარ-
თულში; შეგვესწავლა -ევ და -ევინ სუფიქსიან კაუზატივთა ურ-
თიერთმიმართების (ათქმევ> ათქმევინებ), -ინ სუფიქსიან მეორე-
ულ კაუზატივთა დაკვირდების საკითხი, კერძოდ, გვეჩვენებინა,
თუ რა ტიპის ფორმებზე დართვით იწყება აღნიშნული პროცესი.